

FRANTZIA ORSZÁG.

A' Deputátusok Kamarája Apr. 29-kén tartatott Ülésében, az Algieri kérdés fordúlván elő, Dupin Ur ekképpen folytatá beszédjét: „A' mi a' gyarmatozást illeti, ez merő álmom. Az én véleményem szerint a' dolog helyezettetéséhez képest, egyszerübb, és óltóbb igazgatást kellene állítani, hogy így Frantzia Ország megszabadúljon a' terhertől, mellyet többé, sem nem vihet, sem vinni nem akar. Lapissonier a' gyarmatozás ellen tett kifogásokat megtzáfolni igyekezett, 's Algiernek megtartását úgy tekinté, mint Frantzia Országra nézve elmúlhatatlan szükségét. Desjober t Ur a' gyarmatozás ellen szóllott. Clauzel Marsall azt mondta, hogy az Algierba rendelt Agensek meg nem érdemlik a' szemrehányásokat. A' sereg helyzete nehéz volt. Gondoljuk meg tsak a' rekkenő forróságot, az éjjelek nedvességét, és a' nagy szükségét mindenben. A' vezérek mindent elkövettek meggátlására. Az Arabsok nagy részt vettek a' károsodásban. Azon mértékben, a' mint a' Colonisták szaporodnak, a' költség kevesedni fog. Már most is le lehetne a' költséget 22 milliomra szállítani. Nem igaz, hogy a' Frantiák annyira vonakodnak a' letelepedéstől: tudnia kell ám a' Biztosságnak, hogy az Arabsok ezerekenként jönnek Algierba élelemmel megrakodva. A' 30,000 katonát könnyen lehet háborúban használni a' Frantzia Országot fenyegető ellenség ellen. Sade Ur nagyította a' segyveres Arabsoknak számát: a' Regenség egész birto-

kában Constantinében, Titteryben, Oranban, és Algierban, nints több 50,000 puskánál. Gyarmatosok elegen fognak akadni, mihelyt egyszer a' gyarmatozás meg leszsz állapítva, úgy, hogy még sokan Amerikából is ki fognak vándorolni.

A' Deputátusok Kamarája Maj. 1-jén tartatott Ülésében, Passy Ur az Algieri gyarmatozás Ügyében így szóllott: „Bár mint pártolja a' közvélemény a' gyarmatozást, annyi még is bizonyos, és a' história is igazolja, hogy az, az Anya Országának soha sem szolgált javára. Ezen igazságot minden nemzet felvilágosodott férjfiái elesméri, sőt magában Angliában is kételkednek már most felölle, valljon sikeres légyen e' Maltának, és Gibraltárnak szikláit tovább is megtartani? Legalább jól meg kellene fontolni elébb a' dolgot, midön olly nehéz, és széles kiterjedésű gyarmatozásról, mint az Algieri, vagyon a' szó. Honnan jö, hogy az Afrikai Biztosságnak tagjai, megváltoztatták gondolkozás módjokat? Mert félnek a' közgúnytól. En a' magam részéről, ha bár az egész népesség is érdekével ellenkezőt kívánna töltem, mindenkor Nem-mel fognék felelni. Lehetetlen az Arabsokat, és Kabaylokat egymással megegyeztetni; elébb el kell őket törülni, 's tsak úgy lehet békességet reményleni. Ezen népnek szilaj — megzabolázhatatlan caractere, mindenkor ugyan az volt; ez megtetszik Sz. Hieronymusnak hátrahagyott iroványaiból. A' gyarmatozás 80 esztendőt kívánna meg, mielőtt valami sikert szülne. Legjobb volna Clauzel

Marsallnak 1850-ban éppen akkor, midőn neki háborúnak előjeleiről írván, azt parantsolták, hogy 10,000 emberrel őrizze meg a' meghódolt Országot, tett abbeli planumát elfogadni, melly szerint a' Tunisi Beyel Tractatusra lépjenek. Ezen Fejedelem testvérje igazgassa Algier, Frantzia Országnak őltalma alatt. Mauguin: En nem beszélek itt a' Hazának betsületéről, ditsőségéről, és nagyságáról, a' mi, — jól tudom viszszhangra talál ezen kőfalak között: vagynak, kik szám után ítélnek, 's én is ez úttal ezekkel tartok. Gyarmatozásokról sok hamis tanítást hallottam már. Bár akárki mondja, — vagynak Nemzetek, mint p. o. a' miénk, mellyek a' gyarmatozáshoz nem értenek, de azt még se állítsa ám senki, hogy egy olly hatalmas Nemzet, mint az Angoly, gyarmatairól szándékozik lemondani. Ha talán valamelly Angoly Miniszternek eszébe jutna, a' Parlamentben, a' Gibraltárról, Máltáról, és Corfuról való lemondást javallani, akkor ezt a' Minisztert, a' Parlament tagjai bizonyosan Bedlamba útasítanák. Az említett szigetekről lemondani, annyit tenne, mint egyszermind Indiával is felhagyni, mert azon helyek, emennek természetes védpontjai. India, Angoly Országnak sok milliójába kerül, — és még is miértagaszkodik úgy annyira hozzája? azért, mivel ott sok angoly familiák meggazdagodnak, kik ezután szorgalmoknak gyümöltset hazájoknak visszaadják. Eből lehet kimagyarázni, miképpen bírja el Anglia azt a' temérdek költséget? Nem, hogy Anglia, Colonial systemájáról lemondani szándékoznék, sőt inkább folytatja, 's csak nem régiben foglalta el az úgynevezett Falkland szigeteket, — a' mi magában ugyan kevés, de még is háború alkalmával, igen fontos őltalmazó helyjé válhat. Anglia e'

szerint a' föld kerektségét majd 70 millióm lélekkel népesíti! A' mi a' hatalmat illeti, tekintsen akárki Angliára, megtámadhatja e' valaki büntetlenül ezt az Országot, melly katonai, 's Colonial őltalom bástyái által minden felől védelmeztetik? De hát mit akarunk Algierrel? meggyarmatosítani, vagy pedig a' belföldieket polgárosítani? Ez kétfontos kérdés, mellyek közzül egyet választani kell. Ha Algierről lemondunk, kinek adjuk annak kikötőt, és Városait? Passy: Már mondtam, hogy Algierban kell maradni, 's a' többi helyekre belföldieket telepíteni. Mauguin: Az Ur azt mondotta volt, hogy csak provisorie kell megtartani: már pedig a' provisoriai helyzet, ollyan, mint elvészett. Algier nem fogna esni sem Orosz Országnak, sem Egyiptomnak hatalmába, — mert Angoly Ország ezt nem tűrné. Angoly Ország elfoglalná Algier, 's a' közép tenger angoly tengeré válna, — legalább ezt gátoljuk meg, ha már egyszer Frantzia tengert nem tsinálhatunk belőle, mint Napoleon mondotta volt. Ott, a' hol erő nints, nints sem ditsőség, sem nyereség, mert nints kereskedés. Ha Anglia, Algier, elfoglalja, akkor nints többé kereskedés a' közép tengeren, 's akkor ám lássák az Urak, mi módon kapunk adót a' déli kerületekből. En abban a' vélekedésben vagyok — Algieral semmi esetre sem kell felhagyni, nem kell egy hatalmas Nemzetnek által engedni. Milly fontos hely Algier katonai tekintetben! ha Ausztriával van háború, 10,000 embert könnyű szerrel ált lehet szállítani Olasz Országba. Azt mondják némellyek, — hiszem az megtörténhetik Toulonból is, — úgy de itt kedvetlen szelek feiltartóztathatják a' hajóereget, az alatt, míg Algierből egy nap könnyű szerrel Olasz Országba evezhetni. Ha Orosz Országgal üt-

ne ki a' háború, majd meglátnók, mit tenne néhány ezer — kis Azzsiai kikötőhelyre szállított katoná. Azt az észrevételt is tette valaki, hogy az Angoly Admirálitásnak egy parantsolatja által ki kellene Algierből takarodnunk? Úgy, de mit kezdhetne Angoly Ország? Blokádát? a' szelek, seregét partra vetnék! vagy talán Algieri partra kötnének ki? Valóban katonáink jobban fognák a' partokat őltalmazni, mint a' Törökök őltalmazták volt. Azt is mondta valaki, hogy jobb volna azt a' pénzt, melyet Algierre kiadunk, egyik kerületünkre költeni. En erre azt felelefm, hogy ekkor csak egy kerületnek használnánk, azalatt, míg Algier mindegyik kerületnek hasznot hajl. Azt mondják, mi nem vagyunk képesek idegen népességet igazgatni: én azt tartom, hogy Algier bel-földiek által kell igazgattatni, 's csak azután kellene gyarmatokat telepíteni. A' mi a' Kabaylokat illeti, el nem kell ám felejtetni, hogy a' Római seregnél, ugyan azon emberek, ugyan azon erköltsel hartzoltak. A' Maurok még most is siratják Spanyol Országból történt elkergettetéseket. Meggyőzöttetek ugyan, de ezen hartzban a' legpallérozattabb emberek valának, — a' Spanyolok pedig Barbarusoknak mutatták magokat. Kerdezzük meg csak az Alhambrai romokat, és ama megmérhetetlen tsatornákat; mellyek a' Valenciai kerteket, és az Arragoniai síkot termékenyvé tették. Nem — Algierrel telyeséggel fel nem kell hagyni, — mert ott hatalomra, és népre tehetünk szert. Küldjünk csak Algierbe valami ügyes, szemes embert; majd meglátljuk, minő tudósítást hoz onnan. Szomorú dolog említeni; hogy nints ahoz való ügyes emberünk. Egy Kormányának akkor van nagy talentoma, ha az ügyes férjfiakat a' sokaság közzül ki tudja választani. Nézzünk XIV-dik Lajosra, és Na-

poleonra, 's akkor hozzunk ítéletet. Némelleyek azt akarják elhitetni: mi nem tehetjük azt, a' mit a' Törökök tettek volt! Ó Uraim! ez által a' Török igen fel van emelve a' Frantzia felett! Erre Demarçay General szóllalt fel a' gyarmatozás ellen. Európaiak úgy mond, soha sem húzhatnak hasznot az Afrikai tenger parti vidékből, főképpen az Algieriből. Már a' tengeri rablás is eléggé megmutatja, hogy ott a' föld nem termékeny, — azért is csak a' legszegényebb familiák adták magokat földmívelésre. Egyedül tapasztalatlan emberek formálhatnak ebből betsületkérdést. Ezután az Ülés eloszlott.

Máj. 2 kán Lamartine Ur szólott az Algieri ügyben. Ő a' kérdést ekképpen kívánta volna feltenni: elfogadjá e' Frantzia Ország a' gyarmatozás Systemáját? Valljon ezen helyet, úgy mint a' polgárosodásnak a' Barbarismus ellen védpaizsát nem kellene e' minden esetre megtartani? Az ő kinézete szerint, Frantzia Országnak a' gyarmatozás nagy systemáját kellene pártolni, mely alkalommal Görög Országnak, Rómának, Spanyol Országnak, és Angliának szerentsés példáira hivatkozott. A' gyarmatozás társaságos életre ébreszt fel, és llagázdaságot nem ad is, ad legalább, a' mi azt szüli, úgy mint munkát. Egyébberrant a' Szónok azt hitte, hogy a' Beduinok mellett nem lehetséges nagy — földmívelő gyarmatozás. A' Beduinok csak ragadományból élnek, 's minden polgárosodásra hajthatatlanok. Semmi esetre sem kell a' Nemzetnek felhagyni a'val, a' minél ez előtt négy esztendővel, oly sok áldozatok mellett jutott. Nem csak a' költségek nagyságát kell tekinteni, — nepek politikájokban ne foglaljon főhelyet a' számadás. Már az is nagy magában, hogy a' közép tenger, rablólóktól megtisztított. B'and'e Ur azt az ész-

revélte, hogy itt az Algieri gyarmatozásra nézve, csak a Budgetnek egy tikkelyéről vagy szólnak. Ő úgy hallotta, hogy a Hadi Miniszter 400,000 frankot akar Bonának egészségésére fordítani: Sout Marsall azt mondta, hogy a Kormány 250,000 frankot, melynek leszállítását a Biztosság kívánta, javallott legyen a Bonában, és Algierban fekvő sereg által elfoglalt helyeknek művelésekre. Ő erre a tzelra fordította, a számadása alá bízott summának nagyobb részét. 1834-ben a hidakra és Országútnak szánt 110,000 frankon kívül, 280,000 frank ment fel Algier művelésére. A Bonai, és Algieri posványok kiszáritása, nagy hasznot ígér az egészségi állapotra nézve. Tudja a Kamara, hogy a Kormány nints szándéka a gyarmatozásra sokat költeni, elég, ha a gyarmatokat általma alá veszi. A lakosok annyira megelégedtek a posványok kiszáritásával, hogy az erre fordított költségnek egy részét magokra vállalták. Ha a Reductiót 1835-re is szavaznák, ez annyit tenné, mintha a Frantzia katonák fejek-re halálos ítéletet mondanánk. O dilon Barrot, hasonlóul a Reductió mellett nyilatkozott, mivel úgymond különben a gyarmatozási kérdésre kár háramlik. Ha a Miniszter jót álhatna a felől, hogy 50 vagy 60,000 frankért egészséges helyjé változtatja Bonát, akkor ezt a Summát meg nem tagadnák: úgyde 400,000 frank forog kérdésben, és így a dolog nem sietős. Ezután a Kamara a javallott 230,000 frank felett szavazott, s ezen Reductiót el is fogadta. A 20-dik tikkely, 1,524,000 frank Reductióról szinte elfogadatot. Merilhon Ur pótlék tikkelyül azt javallotta, hogy Algier addig, míg különös törvény hozatik, Királyi Ordonnanzok által igazgattassék. Pelet Ur ez ellen kikelt, mivel törvényhozói kérdések,

nem tartoznak Finanz törvénybe: de azonkívül, a javallat által az Igazgatónak keze megkötötnék, és így magától semmi jót sem kezdhetne. Salverte Ur nem találta a Chartával meg egyezhetőnek a javallatot. Merilhon Amerikának példájára hivatkozott, a szabadság Országának példájára, hol némelly gyarmatokra nézve hasonló rendszabás vagyontéve. Marsall Sout véleménye szerint a principium helyes, s ő éppen egy Ordonnanzot akar Algierra nézve a Király elibe terjeszteni. Erre a Kamara következő pótlék tikkelyt fogadott el. „Az Algierra fordítandó költségek, ezentúl külön tikkelyt foglalnak el a kiadási Budgetben.“ továbbá: „Algiernek állapotját, kereskedési, és földművelési tekintetben, esztendőről esztendőre a Kamara elibe kell terjeszteni.“

Prunelle Ur Lyonnak mairje, a Kamarában, nevezetes felvilágosítást adott a selyemnek tenyésztése, és feldolgozása felől Frantzia Országban. Eperfát többet ültetnek 20 kerületnél. Ardèche kerület, minden gazdagságát csak nem egészen ezen ültetésnek köszönheti. A Tsászári Kormány alatt a selyem esztendőnkénti fogyasztása 200,000 kilogramra ment, — a tavaji kormány alatt 525,000 kilogramra. 1832-ben 660,000 kilogramra, és tavaj csak nem 800,000 kilogramra. Egy—egy kilogramm árra átaljában 70, v. 80 frank. 90,000 Fabrikánsom felül foglalatoskodnak a selyem készítésével: ez a 90,000 Fabrikáns esztendőnként 53—55 milliom frank jutalmat húz fardozásáért.

Straszburchban egyre foly a nyughatatlanság. A közelébbi villongás alkalmával, egy pattantyús osztály győzedelmeskedett: erre 5-kén a polgárok ágyúkkal a kaszárnya felé tartottak, de még elég jókor visszatarítottak.

P O R T U G A L L I A.

Lisbona Apr. 28-kán. Bacon Pedristai Brigadéros Generális, a' Commandót letette, még pedig valamely — Saldanha Generállal történt meghasonlás következtében. Dom Pedro Miniszteriumában nints egyetértés: most legközelebb is Silva Carvalho, és a' Hadi Miniszter Freire egymással öszvekoztódtak. Dom Miguel táborában is vólt háborgás, és Galvao, katonai igazgató Santaremban, Dom Miguel parantsolatjára elfogattatott. Napier Admiral Figueirához próbált közelíteni, de szélvész miatt visszatartóztatott, 's nem is igen szándékozik másodsor szerentsét próbálni. Ellenben azt mondják, hogy Torres Generál 3 kán Figueira előtt megjelenend, 's ugyan azon nap Rodil Generalis Abrantes, Terceira Hertzeg pedig Coimbra felé nyomúl. Don Carlos familiástól Apr. 19 kén Chamuscába (közel Santaremhez a' Tájó partján) érkezett, 's Dom Miguellel mindennap öszve jön. Ez utóbbi rendelést teve, hogy Don Carlos útjában minden szükséges dolgokkal elláttassék. Dom Miguel testvére az Infantinn 21-kén Chamuscába ment, a' hol egy darab ideig Don Carlos familiájával szándékozik mulatni.

N A G Y B R I T A N N I A.

A' Felső Ház Máj. 6-kán tartatott Ülésében Londonderry Marquis, a' már egyszer kihirdetett kérdését Spanyol Országra, és Portugalliára nézve másod ízben előhozta. A' szokott bevezetés után, — hogy tudniillik fájdalommal tapasztalja, melly szerint, mióta Gróf Grey a' Kormányánál vagon, ennek politikája az Országra nézve veszedelmes, Angoly országnak legrégibb szövetségesével, Hollandiával keményen bánt, Belgiumot Frantzia Országnak

provintziájává tette, úgy nem különben Algierban, egy Frantzia Coloniát engedett állítani, — azt kérdezte a' Minisztertől mi tzelja légyen abban, hogy Frantzia Országnak annyi hatalmat enged? Jól tudja ő, hogy így fognak felelni: mind ez Európában a' békességnek fenntartása végett: de hát ha kísülne, hogy Európának egyik legravaszabb politikusa tzelját elérte, akkor tsak nem lehetne benne kételkedni, hogy Országunknak haszna feláldoztatott. Ha a' félszigetről valamit hall, legelőbb is a' Spanyol Királynénak elesmerését, úgymint a' polgári háborúnak okát kell gántsolnia. Donna Mária elesmerése ellen semmit semakar ugyan szollani, de még is azt tudakozni a' Minisztertől kötelességének tartja, valljon nem tüntek e' szemébe Spanyol Országnak a' Pörtugalliai határon történt megtámadásai? A' Kormány előtt mind a' két Országnak helyezete tudva vagon, és így nagyon kíváncsi halani, minő lépéseket teend a' sértések meggátlására. Friss emlékezetében vagon még Canningnak beszédje, mellyben ez a' nagy Státus férjfiu kinyilatkoztatá, hogy Portugallia ellen próbált minden megtámadást visszaverend. Igen különös, hogy a' midön Ő Felsege Kormányá Dom Pedrót támogatta, más részről minden — a' Királyi Alattvalókon véghez vitt kegyetlenségeket békével elnézett: egyik jeles barátja a' többek között annyit szenvedett Dom Pedrótól, hogy kéntelen a' dolgot im a' Publicum eleibe hozni. Ez a' tiszt Sir John Campbell, a' ki barátjainak meglátogatások végett Portugalliába ment vólt. Gondolkozása módját ottszabadon nyilatkoztatá, úgy a' mint Angliának szabadon született fiához illik; — miután a' pártoskodásban részt nem vett, és sem Dom Pedrohoz, sem Dom Miguelhez nem állott, egy Brit-

fus hajón hazájba akart vissza térni, de Dom Pedro által elfogtatott, 's tömlőzre vetetett, melyben 8 hónapig sinlett, 's csak 2 vagy 3 hónappal ez előtt lágyított meg fogsága. 1796-ban alkalmazossága volt ezen jeles katonát közelébből megismerni, 's az ő tudomása szerint derekább férfiu nints a' seregnél. Ugy hallá, hogy a' Sz. Györgyi fogságból a' Bel em i be tetetett által. Végre még azt jegyzi meg, hogy midőn Campbell megszabadítása végett, ennek társai az illető Miniszterhez folyamodtak volt, ez azt felelte legyen, hogy Campbell a' Portugalliai Kormány tzéljainak útjába állott, és így a' kedvetlen következeseket maga magának tulajdonítsa. Mind ezen tekintetekből a' Marquis azt kívánta, hogy az Angliai Kormány, és ennek Liszbonában lévő Agensével folytatott levelezések terjesztésének a' Ház elibe. Gróf Grey: Nem tudom, minő leveleket kíván a' Marquis, de végire járok, lehet e' valamit ezen dologban közleni, 's ha lehet, bizonyosan el nem mulasztom ebben a' részben telyesíteni kívánságát. A' nemes Marquis mélyen beleereszkedett ugyan a' Politikába, de csak felületesen, úgy, hogy szükségtelen volna kifogásaira hosszasán felelni: így a' többek közt azt állítja a' Marquis, hogy a' Királynak Kormányja bizonyos Miniszttertől félre engedi magát vezetetni. Azt is igazságtalannak tartja, hogy Donna Isabella, és Donna Mária elesmértettek, — úgy de tudva van, hogy ez az utóbbi elesmértetett, még, mielőtt a' jelen Miniszterek hivataljokba léptek. De a' mi Donna Isabellának elesmerését, és a' polgári háborút illeti, — azt kérdezi, valljon hogy állanának dolgaink, ha részünkről Don Carlos esmértetett volna el?

Ugy látszik, hogy a' mester legények egyesülete, belső meghasonlás ál-

tal sokat veszített erejéből. Különösen a' kézmív városokban nagy idegenséget mutatnak erántok. Cogleton körül a' selyem készítőik mind elváltak tőlök. Ugyan az történt Leendben is, a' hol a' posztó szövők írásban nyilatkoztatták ki az Uniótól való elvátásokat.

SPANYOL ORSZÁG.

(Moniteur.) Madrid Máj. 1 jén. Don Carlos, Santaremhez közel Chamuscába érkezett. Miután ott Dom Miguellel öszvejött volt, Evora felé folytatta útját. Spanyol Ujságok igen kedvezőtleg beszélnek, a' Királyné helyzetéről: seregei mindenhütt győzedelmeskednek a' Carlistai bandakon. O-Castiliában Merino tökéletesen megverettetett: egy közléről való atyafia a' tsatapiázon maradt. Egy más Guerrillero, valami Locho nevezetű, miután előbb Manchából; azután Estremadurából elűzetetett, Portugallia-ba szökött. A' Madridi Udvari Ujság különböző fontos Decretumokat közöl. A' híres Bertrand de Lisnek igazgatása alatt egy intézet állittatik fel, mely köz munkálatokra, és mérészetekre, a' megkívántató Summákat megszerzi. Egy másik Decretum szerint, papokból, és törvényes tisztviselőkből álló Junta, az Egyházi dolgokat fogja elintézni, úgy mindazáltal, hogy a' hol közben járásra leend szükség, ott a' Junta a' Szent Székkel értekezzen. Egy harmadik Decretum módosítja azontörvényt, mely a' titkos társaságokban részt vevők fejekre, halálos büntetést mond, olly módon, hogy e' helyett, a' körülállásokhoz képpes, fogság, száműzés, hivatalok elvesztése legyen a' büntetés, — azok pedig, kik az említett titkos társaságoknak ekkoráig tagjai valának, telyes kegyelmet nyernek.

H E L V É T Z I A.

(Berni Allg. Zeitung.) Az igazgató Tanács következő pontokat vett fel:

1) Az igazgató Tanátsnaka Lengyelek oránti bánás módja helybenhagyatik. 2) Azon politikai szökevények, kik a Slavoy eni nyughatatlanságban részt vettek, minden haladék nélkül utasításnak el a Cantonból. 3 or Ezen határozat végre hajtása az Igazgató Tanátsra bízatik.

B É T S.

Ö Ts. Kir. Felsége Május 2-kán az egyesült Ts. K. Udvari Cancellariához bocsátott kegyelmes határozatában az Agostai hitvallást követő Alsó Austriai, Stajerországi, Illiria tartománybeli és Velentzei Ekklezsiák megüresült Superintendensi hivatalára Heyser Keresztély Urát, a Betsi Agostai hitvallást követő Ekklezsia első Predikátorát; egyházi Tanátsosnak pedig a Betsi Ts. K. Agostai Consistoriumhoz Paue rErneszt Urát az itteni Aug. Ekklezsia második Predikátorát méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Apr. 26 kán költ Kir. végzése által Berger János Urat eddigi Kassán a hadi Kaszszánál tisztviselőt, Debreczenbéli hadi Kaszszatartó Tisztnek kegyelmesen kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'son Máj. 16-kán. A' 194 dik Országos Ülésben, a' Tek. Rknál és Rknél T. Heves Vármegye Követje, Megyéjének dolgában, ígérletét teljesítette. Ugyan is helyre állván T. Heves Vármegyében a' rend, a' legközelebb tartatott Közgyűlésben, Követjének meghagyta, nyilatkozatná ki közönségesen, hogy a' tavaj, October hónapban elhalasztott Tisztújítás, és Országgyűlési Követ választás, a' Tek. Karok kívánságok szerint történt legyen, és így azon elhalasztásból nehézséget nem formál-

hatnak. A' mi pedig a' Közgyűlés kihirdelésekor esett, midőn, a' 2 dik Alispány Elölülésre kenszerítettett, az, mint a' kisebb résznek erőszakos, és köz fájdalmat gerjesztő tette, törvényes módon visszahuzattatott, és megsemmisítettett, 's a' maga útján eszközendő orvoslása elhatározottatott. Azután a' 18 dik az Egyházi Törvényszékekről szöllő tikkelynek következő § sai vétettek elő, melly alkalommal, a' Fő Rendek, a' Győri Püspök szónoksága alatt általküldötték — a' tudva lévő három Izenetet. Ezen viszon Izenetek felolvasatván, 's leírásra utasítatván, 14-kén Kerületi Ülésben megrostáltattak. Tegnap úgymint 15-kén a' 195-dik Országos Ülés tartatott, mellyben a' 18-dik tikkely bévégeztetvén, azután a' 19 dik úgymint a' két ágon lévő Evangelicusok Consistoriumokról szöllő tikkely vételett tanátskozás alá.

Po'sony városában az idén is, mint mászszor, a' himlőoltás elkezdődvén, ez alkalommal az arra kirendelt városi küldötség a' Fens. Föhertzeg Nádorné különös kegyessége által jutott valódi és friss oltványanyaghoz. E' felett még azon igen szíves kegyét is kitünteté, hogy saját legifjabb fijának, Föhg. Jó'sef Károly Ö Magasságának karjáról, nem tsak megengedni méltóztatott levételét a' himlőanyagának, hanem azt saját magas jelenlétében 5 más gyermekbe is beoltatni; melly példát Festeties Grófné Ö Excja követvén saját leányáról hasonlóan hét más gyermekbe oltatá a' himlőanyagot.

Fiume Apr. 30. Kereskedésünk folyamataról a' közelebb mult Mártziusra nézve sem panaszkodhatunk, mivel a' nagyhéti hófuvatok előtt a' Luiza út járható levén, Fiume 's Károlyváros közt a' fuvarosok szabadon jártak 's a' tsendes tenger sem hátráltatá a' távol

vagy közel kikötőkbeli érkezéseket. A' kihordott áruk értéke 107,583 for. peng., a' behozottaké pedig 87,004 fra ment, 's így fohelyünkön 194,587 pengő fr. vala forgásban, 's a' mérleg részünkre tetteleg volt 20 ezer 579 pengő forintban. A' kivitt áruk közt említendők a' hordódongák, rongy, deszkák, vászon, kukoritza, külföldi ló, tökehal, kender 's reptze, — a' behozottak közt pedig: tzuikor, kávé, rizs, bőrárak, kézművek, bor, olaj, timsó 's kukoritza. — Érkezett hajó terhelt 150, üres 67. Távozott terhelt 112, üres 156. — A' f. hónap 15-kán Velentzéből partvizünkre érkezett. „Ürményi“ brigantin, a' horgonyvetés után néhány órával keletkezett 's hatalmasan dühödött éjszaki szél okozta veszélytől, tsak néhány vakmerő matróz segedelme által menekvék meg. — Idönk kellemes, de a' sokáig tartó szárazsággal nő melegünk is, melyet ha hüves essök nem frissitnek, félünk lehet a' tavalyi Május rekkenő hőségétől.

Felszólítás és jutalomtétel.

A' mult 1853-beli Jun. 10-kén 20 aranyat tettem ki olly munka íratására, mellyből a' falusi tanítók lássák, mit kell tudniok; a' falusi tanulók pedig abban minden öket illető tanúságokat fellelhessenek. A' dolgozni kívánó Urakat akkor munkájoknak legfeljebb 1834-beli Pesti szent Jó'sef napi vásárra a' m. t. Társaság titoknokához beküldésére kértem meg. Négy munka érkezett bé Mártz. 22-kéig, mellyet hirdetésam szerint határnapul lehetett venni, de egyik munkának ezek közül tsak első óhajlásomat fejtegető része, azon kéréssel, hogy adatnék idö még a' második rész beküldésére is. — Martz.

26-káig továbbá, mint a' m. t. társaság héti ülése napjáig még kettő érkezett. Minthogy pedig a' Társaság nem egyenesen maga tette ki illy munkákra a' jutalmat, megkérdezett engemet a' később jött munkák el vagy el nem fogadása iránt. En örvendvén azon, hogy ez igen érdeklertes tárgyra nézve több dolgozó is találkozott, jelentem ezenel, hogy azon versenyírónak is, ki második részét késöbben kíváná beküldeni, dolgozása folytatását örmömmel elfogadom, 's a' Mártz. 22-kén innen érkezett két dolgozatnak hasonlóképen vizsgálat alá vétetését ohajtom. De a' m. t. Társaságnak hivatalosan velem közölt nyilatkozatása szerint igazságosnak találom, hogy ha egyiknek hosszabb idö engedtetik dolgozásra, azoknak is új határnap adassék, kik a' kiszabott napra beküldhetés végett talán inkább sietvést dolgoztak 's most újabb általnézés végett kézírataikat még tán egyszer általnézni kívánnák. Kiterjesztem ennél fogva aze' tárgyú kéziratoknak a' m. t. társaság titoknokához e' folyó 1854-ki Nov. 20-ka estejeig beküldhetését; olly végső kikötéssel azonban, hogy a' melly kézirat Nov. 21-kén érkeznek, az már ne fogadtassék el. Felteszek pedig olly munkára is, melly a' m. t. társaság által másodrangúnak ítéltetik, jutalmul ezennel 10 aranyat, melly hasonlóképen a' tisztelt társaság pénztárnokánál fog állani. Rimondhatlanul örvendek, hogy e' serkentésem rokon gondolkozásuakra talált, 's olly hazában élek, mellynek fiajai a' nemzeti műveltség felderítésére teljes szívvvel neki melegedének. Csökán April. 30-kán 1834.

Puchói Marczibányi Lajos m. k.

Szerkesztető és Kiadó Marton Joesef, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Háykul Antal. (Obere Bäcker - Strasse Nro 755.)